

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
 Eina du sykiai savaitėje: Uteminkite ir Pėnyčioj
 Lietuvių Kooperatyvika Spaudos Bendrovė

PRENUMERATA METAMS:	
Amerikoje.....	\$2.00
Kanadoje ir užrubečiuose.....	3.00
PUSEI METŲ:	
Amerikoje.....	\$1.00
Kanadoje ir užrubečiuose.....	1.50

Angarsinis kainos ant užklauso.
"LAISVĖ"
 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVĖ"
 Published by
 The Lithuanian Co-operative Pub. Society (Inc.)
 Every Tuesday and Friday at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
 In the United States..... \$2.00
 To Foreign Countries..... 3.00
 Advertising rates on application.
 All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 26.

BROOKLYN, N. Y., 10 Balandžio (April), 1914 m.

"Entered as second class matter March 11, 1914, at post office at the Brooklyn, New York under the Act of March 3, 1879."

IV Metas

SOCIJALISTŲ BALSAI SMARKIAI PAAUGO.

Kuomet balsai, paduoti už socialistų partijos kandidatus, auga — mes galime džiaugties, nes mūsų pulkai eina didyn.

7 d. balandžio buvo rinkimai Patersono distrikte, kur rinko atstovą į kongresą, buvo rinkimai Milwaukee, buvo rinkimai Illinoiso ir tūlose kitose valstijose.

Socialistų partijos kandidatas Patersono, drg. G. Demarest, gavo 5,053. Tuo tarpu, prieš nepilnai du metus tame pat distrikte socialistų partijos kandidatas gavo tik 1,649. Taigi, balsų skaičius dabar užaugo daugiau, negu tritubai. Kad apveikt Demarestą, daugelis demokratų balsavo išvien su republikanais.

Milwaukee visos partijos susivienijo prieš draugą Seidelį, ir jį gavo mažiau balsų, negu anos susivienijusios partijos. Bet balsų skaičius už Seidelį žymiai paaugo.

Girard (Kansase), kur įeina "Appeal to Reason", mūsų kandidatas ant majoro iš 100 balsų gavo 42. Tas reiskia balsų užaugimą ant 44 procentų.

Apie didelius socialistų laimėjimus praneša iš Montanos. Jie kontroliuos Butte ir Mineola.

Pažymėtina demokrato sumušimas Patersono. Ligi šiol New Jersey buvo "tėviskė" demokratų. Iš ten ir pats Wilsonas pakliuvo į prezidentus. O čia ėmė ir sumušė jų šulą.

Rockefelleriai lobsta iš salinių.

Pasirodo, kad Colorado mainų distrikto Rockefelleriai, tėvas ir sūnus, daro didžiausius pinigus, išnuomuosimai salinūs.

Nors jėdų ginas nieko nežina apie salinius ant kompanijos žemės, bet atstovas Foster, pirmininkas komisijos, tyrinėjančios Colorado mainierių streiką, griežtai tvirtina, kad Rockefelleriai lobsta iš salinių. Už parandavimą "kompaniū" namų dėl salinių, savininkas turi atlyginti po 25c. nuo kiekvienos mainierių galvos.

Rockefelleriai yra didžiausi darbo priešai. Kad primanytu, tai kiekvieną unijistą šaukšte vandens prigirdytų.

Katalikiški fanatikai sumušė liuteronų kuniga.

Denveran pribuvo liuterių kunigas Spurgeon su tikslu pasakyti kelis pamokslus prieš katalikus. Ant pirmo pamokslu susirinko gana daug katalikų. Liuterių kunigas ėmė smarkiai užspuldinėti ant katalikų dvasiškijos ir nurodinėti, kad jie prasilenkia su savo skelbiamomis idėjomis.

Iširdė fanatikai, nutarė atsimokėti liuterių kunigui. Jie, skaičiuje apie 100 žmonių, užpuolė jį hotelį, suėmė ir, įsimeję automobilin, išdumė iš miesto. Nuvežė 24 mylias nuo Denvero, išmetė iš automobiliaus, kur jį smarkiai apkūlė ir liepė ne-

MOTERIMS NAUJENOS.

Moteris prieš salinius.

7 d. balandžio Illinoiso atsibuvo municipališki rinkimai.

Pačioj Chicagoj balsavime dalyvavo virš 150,000 moterų. Savo kandidatų joms šiuo žygiu nepavyko praveist.

Betgi jų dalyvavimas rinkimuose įvarė kinkų drebėjimą visiems salininkams. Prieš juos stačiai stovėjo klausimas žūt ar būt. Ir štai iš viso Illinoiso atėjo žinių, kad "sausai" laimėjo. Visi miestai, kurie buvo "sausai" pasiliko tokiais pat. Prie "sausų" prisidėjo dar ir daug naujų miestų. Priešsalininės draugijos pirmininkas pasakė, jog pavyko "apsausinti" šiuos pavietus: Knox, Canton, Warren, DeKalb, McHenry, Whiteside, Dewitt.

Už eugeniką šliubą. Tiesas, kokias jau įvedė Wisconsin valstija, ketinama įvesti ir Massachusetts'e.

Prieš apsisieiant — reikės daktariško išegaminimo. Prieš gaunant apsiavedimo "license", reikės parodyti teisėjui daktaro paliudijimą, jog jis neranda kliūčių apsiavedimui. Tattai daroma, idant apsaugoti žmones nuo gimdymo nesveikų kūdikių.

Mass. legislaturon jau įneštas panašus billius.

Už gimdymą reik mokėti. Tokią originališką nuomonę išreiškė garsus Anglijos rašytojas, socialistas G. B. Shaw.

"Vaikų gimdymas turi būti apmokamas profesija, kitaip moteris atsisakys gimdyti kūdikius" — pasakė rašytojas.

Kas žin tik, ar taip stosis?

Francijoj. Francijos moteris neturi teisės balsuoti! Taip nusprendė kasacijos teismas. Mat, moteris, prigulinėsis prie teisų suliginimo draugijos, tyčia registravosi, kaip balsuotojas. Vienok balsuoti joms nepavyko.

New Yorko socialistas. Jų konferencija atsibuvo šiomis dienomis Labor Temple. Posėdžiai atsivėrė esant 300 delegatų ir svečių.

"Reikia dirbt, reikia atbust, reikia stot į kovą!" — tokie žodžiai skambėjo susirinkime.

Tarp kitko, išnešta protesto rezoliucija prieš laikymą kalėjime senelės Jones.

Sako socialistai nenorėję rengt moterims prakalbų. Worcester, Mass. L. S. S. 40 kp. savo mėn. susirinkime nutarė surengt moterims prakalbą ant 3 d. geg. Tik gaila, kad daug radijo draugų kuopiečių, kurie šaukė: "nereik moterims prakalbų, atstest!"

Ar negėda jums, vyrai, taip pažeminti drauges, kurios greta sėdėjo.

Tokiu pasielgimu tik atstumiama nuo savęs moteris, be kurių pagelbos kuopa savo veikime negali apsieit. Gerai dar, kad dauguma prietarų prakalbų surengimui.

L. Vergė.

SOCIJALDEMOKRATAI PRIEŠINGI KARREI TARP RUSIJOS IR VOKIETIJOS.

Kadangi Rusijos, Vokietijos ir Austrijos patrijotiškai laikraštija pradėjo kurstyti vieną tautą prieš kitą, tai Rusijos socialdemokratų Dūmos frakcija kreipėsi į socialdemokratų atstovus Vokietijos ir Austrijos parlamentų ir varde Rusijos darbininkų pranešė, kad jie yra priešingi karui.

Varde vokiečių frakcijos drg. Malinovskis gavo sekantį atsakymą: "Solidarizujamės su jumis ir su visu darbininkų internacionalu ir aštriai patarnaujame nacionalistiskų kurstymus. Haase".

Mūsų Maksimas jau sveikas.

St. Peterburgas, 7 d. bal. "Ruskoje Slovo" praneša apie galutiną pasveikimą garsaus rašytojaus ir didžio darbininkų prieteliaus, Maksimo Gorkio. Nuo džio jis išsigydyęs su pagalba Roentgeno spindulių.

500 redaktorių kalėjime.

"Milwaukee Leader" paduoda žinią, jog šiuo metu Rusijos kalėjimuose randsi 500 redaktorių.

K. Breško-Breškovska Irkutsko kalėjime.

Persėnusi revoliucijos borbūtė Breško-Breškovska, nežiurint į rūpinimąsi jos paliausavimu — tebesėdi Irkutsko kalėjime. Apie jos paliausavimą iš kalėjimo vilties nėra, apie ką tarp kitokio ji rašo savo sūniui:

"Sėdžiu viena uždaryta, ir tuo laiku esu gavusi du raštus: viename rašoma, kad aš Irkutsko gubernatoriaus valioje ir kad mano kalėjimo laikas tęsis iki 23 gruodžio. Bet vidury šio mėnesio atėjo antras popėris, kad aš induota jau Irkutsko ispravnikui ir kad mano reiks kelti visą laiką, kol apsaugos policija darys apie mane tyrinėjimus. Daugiau apie save nieko nežinau!"

O tu apsaugos policijos susirašinėjimų ir tyrinėjimų, rodos, nebus galo.

Spaudos paroda Peterburge.

"L. Z." skaitome: Lietuvių spaudos skyrius šiemet išrodo bent kiek žmoniškesnis, negu pernai. Ir vieta jau šiemet geresnė duota. Užtat priešus yra jau ir ką dirstelėti. Žemai ant lentynos riogso mūsų storosios knygos: "Lietuvių Tauta", Geručio "Zoologija", Vinco Krėvės "Dain. Šal. se. žmonių padavimai", o taip pat "Vadovas po Ryką". Iš kitų indomesniųjų 1913 m. raštų matyties A. Janulaičio "Simanas Daukantas", Zemaletės raštų No. 3 ir kit. Užtat visokių smulkmenų, palyginant, nemaža. Beto į lietuvių skyrių pakliuvo ir svetimų knygų, kaip latvių maldaknygė "Vaco gromata", arba lotiūnų kalba "Calendarium". Lietuvių skyrius šiemet neką mažesnis, kaip šalimais bėsantis ukrainiečių. Užtat gudy literatūra dar visai mažutė; kaž-koks rinkinėlis, pora kalendorių ir beveik viskas. Lietuvių laikraščiai taip pat yra užėmę tam tikrą 1913 m. laikraštis skyrių. Išdestyti nebl

PAVASARIS LIETUVOJE.

Laukų darbai.

"L. Z." rašo: Kai-kuriose Vilniaus ir Kauno gub. vietose, kame sausesni laukai ir smiltynai, dirva jau išdžiūvusi ir žmonės pradėjo jau laukuose darbuotis: arti, akėti, mėsą la vežti. Kauno mieste jau daržai ir sodnai kasinėjami, ariami, tvarkomi.

Atskrido jau ir varnėnai (Spokai).

Varnėnus seka ir kiti pavasario paukščiai. Žemė irgi visur Kauno gub. atskilusi: žmonės laukia labai ankstyvo pavasario.

Iš kitų vietų rašoma, kad vasario mėn. pirmomis dienomis buvo kai-kame pradėjusios žydėti net purėnos, bet šalnos greitai jas nukando ir nusvirino jų puikius, gėltus, stambius žiedus. Tuo pačiu laiku medžių ir krūmų pumpurai buvo taip padidėję, tarsi tuojau, tuč-tuojau ims lapelius skleisti. Taip bent išrodė kaštany medžiai, bežai, avietės, agrastai. Kokią intaką turės tokie orai į žeminius javus — sunku pasakyti, kol-kas išrodo jie visur gerai. Dabar oras paprastai toks, kad dieną buna iki 4-5 šilumos laipsnių, o rytą 3-4 laipsniai šalčio, o neseniai viena-antrą dieną turėjome ir 8 laipsnius šalčio iš ryto.

Apiplėšė Skaisgirių bažnyčia.

Mums pranešama, jog Šiaulių paviety apiplėšė Skaisgirių bažnyčia. Pavogta daug brangenybių ir visa bažnytinė indauja.

Gabena Lietuvon gudus ir lenkus darbininkus.

"L. Z." skaitome: Susidariusi prie Kauno žem. ūk. Dr-jos laukų darbams darbininkų samdyti komisija pasamdė jau apie 750 žmonių ir pradėjo jau juos sustintinti į dvarus. Komisija turinti dar 500—600 darbininkų Volyniūje, su kuriais jau susitarusi ir kuriais galėsianti pradėti gauti balandžio 15 d. Užsakyti darbininkų toje komisijoje galima iki kovo 20 d. s. k. Algos vyrams reiks mokėti po 12 rublių per mėnesį, moterims po 10 rubl. ir taip iki lapkričio 1 d. Beto reikią visiems dar ordinarią davinėti. Sis komitetas giria atgabentus darbininkus: esą darbštūs ir ne trūkšmadariai, žina irgi gerai laukų darbą, tik nenorį važiuoti tokiais buriais, kame keliolika vyrų yra samdoma, o prie jų tik viena moterė, kaip ju virėja ir šeimininkė. Noriai važiuoja tik tokiais buriais, kame maž-daug tiek-pat vyrų, kaip ir moterų, samdoma. Komitetas prima tik užsakymus, reikalaujančius ne mažiau 10 darbininkų, ir prima tik nuo žem. ūk. Dr-jos narių. Reikalaujant reikia tuoj 11 rubl. įmokėti. Į Kauno gub. šiai komisijai tarpininkaujant, atkeliavo 300 darbininkų, atgabentų iš Volyniaus, 120 iš Radomo gub., o kovo 4 d. 200 darbininkų iš Lublino gub. Kaip iš to matome, turime savo krašte ne tik raumenų eksportą, bet ir in-

KRUVINOS SKAITLINĖS

Kiek lėšavo Bulgarijai karė?

Prof. Tsankoff smulkiai apskaitė, kiek lėšavo Bulgarijai karė.

Karės kreditai — 62 milijonų. Maistas žmonėms ir pašaras gyvuliams 30 milijonų; ištrepimas laukų gėrybės karės operacijomis užimtoje teritorijoj — 10 milijonų. Amunicija ir jos gabenimas 30 milijonų, keliai strategiskiams tikslams 36 milijonai, pensijos našlėms ir našlaičiams 80 milijonų, vertybė žemės, kurią reikėjo atiduot Rumunijai — 300 milijonų. Viso labo — 548 milijonai. Tai dar ne viskas: o kur ašarų ir vargo klanai! Kur bado šmėkla!

Užmuštų skaičius siekia 58 tūkstančius vyrų, pilname metų žydėjime.

Stai jums ir karė! Stai jums ir patrijotiizmas!

Airijos savyvalda.

Anglijos premjeras užtvirtino, jog Airija tikrai gaus savyvaldą birželio mėnesį.

Graikai siaučia Albanijoj.

Pavirtus Albanijai nepriulminga valstija, prie jos tapo prikergta ir Epiro provincija, kur gana daug graikų gyvena. Jie pradėjo dabar kelti maistą. Persirėdę graikų kareiviai išardė daugybę miestelių ir sodžių.

Atrasta skeletas, turintis 150,000 metų.

Dr. Rech, Berlyno (Vokietijoj) universiteto profesorius, iškasė skeletą, kuris turi jau 150,000 metų senumo.

Mokslui tatau turi didelę svarbą. Biblijos pasakėlės, kuomi gi jūs būsite paramstytos?

Nepavyksta sudaryt Japonijos kabineto.

Tokio (bal. 7 d.). Viskontas Keigo pranešė imperatoriui, jog negalys sudaryti ministerių kabineto.

Japonija jau kelios savaitės yra be galvos, tai yra, be ministerijos.

Italijos unijos.

Gegužio mėn. atsibuvo kvirta konvencija Italijos unijū. Unijinis judėjimas Italijoj, ypač šiaurėj, vis platyn šakoją.

Katorginiai įstatymai prieš laikraščius Chinijoj.

Chinijos "republika" ne užsileidžia carizmui. Tik ką išleistos naujos tiesos apie spaudą. Už valdžios kritikavimą eis kalėjiman ne tik redaktoriai, bet leidėjas ir spausdintuvinkas. Leidimą turi išduot vietos policija. Redaktoriai, leidėjai ir spausdintuvinkai neturi būt jaunesni 30 metų. Jie turi užsistatyt kaučiją.

Se jums ir "republika!"

Užmušė du kunigu.

Perth (Australija). Juodukai atakavo rymo katalikų misiją ir užmušė du kunigu.

Sukilimas šalyje Somali.

Adenas. Magometonų fanatikai užpuolė gyventojus, Anglijos pavaldinius. Kol-

kas policijai nepasisėkė užpuolikų suimti. Sukilimas prasidėjo keliose vietose.

PASKIAUSIOS NAUJENOS.

Suareštuota 5 lietuvukai.

Mums praneša iš So. Bostono:

Šiomis dienomis čia suareštuota 5 lietuvukai ir 1 airišukas, kurie prisipažino, jog vogė iš krautuvijų visokių daiktus. Jie turėjo ant dumpų savo banką, kur rasta daug laikrodžių, žiedų, krasos ženklelių, gelžkelio tikietų ir šiaip jau visokių dalykų.

Nekurie iš tų vaikų turi jau 16—17 metų. Visi jie paleisti, užstačius didelę kaučiją.

Iš tų vaikų du yra "klapčiuku", kurie tarnavo priemišų, kiti gi visi taip-pat vaikai "dievobaimingų" tėvų.

Pavardes paduosime vėliau.

Gubernatorius 4 paras nemiegojo.

Prieteliai nuteistųjų ant nužudymo keturių New Yorko razbaininkų, užmušusių gemblerį Rozenthalį, prašo New Yorko gubernatoriaus susimylėjimo.

Gubernatorius nemiegojo 4 paras, vis galvodamas apie tą dalyką.

— Ne, jie turi mirti! — pasakė jis galutinai. Susimylėjimo nebus.

Chicagojos socialistai.

Apskaičiuota, jog laike miestavų rinkimų socialistų partijos kandidatai gavo 39,999 balsus.

Nauja miesto taryba savo daugumoje susidės iš demokratų.

Reikalauja paliausavimo senelės Jones.

Socialistai iš daugelio vietų Sv. Valstijų reikalauja iš prezidento Wilsono paliausavimo senelės Jones.

Nukryžiuvojo žydelkaite.

Apie baisų atsitikimą praneša iš Stavropolio (Rusijoj). Tris jauni vaikai suėmė žydelkaite, išgėdino ją, paskui nuvilko ant kapinių ir, numuoginę, nukryžiuvojo. Vinis buvo kaltos į rankas, kojas ir akis.

Užmušėjai tapo suimti, bet jų draugai paliausavo anuos iš kalėjimo.

Paperka.

Paaiškėjo, jog New Yorko, New Haveno ir Hartfordo gelžkelis išleidžia kas metai daugelį tūkstančių dolerių dėl "dovanų" ponams legislaturos atstovams, kad jie būtų mielaširdingesni dėl to gelžkelio interesų.

Fanatikai siunta.

Jackson, Mich. Katalikiška minia vėl užpuolė protestonišką kunigą King, kuris sakė pamokslą prieš katalikus. Kunigas sužeistas. Tik-tai ūmai pribuvus policija išgelbėjo kunigą.

Minia smarkiai apkūlė vieną iš poliemanų. Daugeilis yra sužeistų.

Tai vis, mat, kovojama "vardan švento tikėjimo".

Skaitytojai, mės atsišaukiame į Jus!

Jūs žinote, kad „Laisvė“ bus dvigubai padidinta. Padidinimas įvyks gegužio mėnesį. Mės meldžiame kiekvieno skaitytojaus rasti nors po vieną naują skaitytoją, kitaip ta našta mums bus nepakeliamas.

Mės nesibijom daugiau darbo ir daugiau vargo. Mės matėme jo užtekintai ir žinome, kad turėsime jo užtektinai. Jūsų pagelba duos mums galę kelti „Laisvę“.

Padidintoj „Laisvė“ mums reiks daug daugiau raštų, reiks daugiau darbininkų, daugiau popierio, dvigubai pačios išlaidų ir naujos mašinos. Tą viską mės turime įgyt, kad Jūs, skaitytojai, pasidžiaugtumėt „Laisvę“.

Ateikit mums pagelbon. Jūs, Draugai, galėsite tai padaryt, tik reikia noro. „Laisvė“ turi daug prieštelių, kurie myli „Laisvę“. Jie turi ateit mums pagelbon ir išiešiot brolišką ranką, ypač dabar. Negaiškite nei dienos. Padėkite mums padaryt revoliuciją „Laisvės“ gyvenime.

Tik po vieną naują skaitytoją — o „Laisvė“ bus dvigubai didesnė. Mės laukiame Jūsų draugiškumo.

Ir čia blogai ir ten negerai.

(Unijų klausime).

Lietuviams darbininkams „Laisvė“ augiau priešlaun rūpinies unijų klausimu. Tas klausimas turi mums ne tik teoretiską svarbą. Jis įgyja vis didesnę praktiską reikšmę.

Pastaruoju laiku „Laisvė“ gavo kelis įdomius laiškus. Čia mės kalbėsime tiksliai apie du laiškus. Vieną rašo lietuvis mainieris iš Pittsburgho apygardos, narys Amerikos Darbo Federacijos, kita — audinys darbininkas iš Lawrence, Mass., narys I. W. W.

Kas išeis iš derybų tarpe bosų ir mainierių unijos; kas bus — streikas ar normalis darbas? — tie dalykai kvaršina smegeninę kiekvieno mainierio.

Drg. J. Gataveckas rašo: „27 d. kovo atsiuvo Carnegie, Pa. lokalo N. 797 mitingas; unijos viršininkas P. White prisuntė laiską, kuriame meldžia anglakasių, kad šie dirbtų ir nepertrauktų darbo, nes ir taip galima bus padaryti sutartį su kompanija. Šitą laiską perskaičius, iš darbininkų pusės kilo neužsiganėdinimas, nes didžiuliam išsirodė tatau tik akių mulinimas“.

Toliaus drg. J. G. praneša, kad unijos išdas yra tuščias, taigi, ir pašėpos nėra vilties gauti. Nors darbininkai moka po 50c. į mėnesį unijos išdan, bet iš tų pinigų kaip tik savo vadovams algą išmoka po 5 ar 6 dol. į dieną. Mat visuotinas streikas juos pačius daugiau gaudina, negu darbininkus, nes tuomet neturės iš ko gauti riebias algas. Dabar, kada streikuoją Colorado streikieriai, tai mės mokame extra mokesčių, iš ko susidaro pašėpos fondas. Na, o kada visi streikuosim — tada užtruks melniamoji karvutė.

Jūs matote čia didelį nusiskundimą mainierio ant savo vadovų. Panašų nusiskundimų galima išgirsti ir Serantone ir Minersville, Pittsburgho apygardose ir Illinois. Pereitais metais

pasigirdo balsai, kad mainieriai turėtų apleist federaciją ir glausties prie industrinės pasaulio darbininkų unijos (I. W. W.).

O vienok, atsiminkime, jog abidvi mainierių unijos (U. M. W. of A. ir W. F. of M.) yra pačios revoliucioninės, pačios kairiosios Amerikos Darbo Federacijos. Tai ką jau bekalbėt apie kitus skyrius federacijų. Ten viskas apaugę pelėšiais!

Lietuvių socialistų laikraštija, kuomet tik ji kalba apie Federaciją, visuomet kritikuoja ne tik jos vadus, bet ir patį principą, ant kurio ši unija subudavota (suskaldymą tos pačios pramonės šakos darbininkų į daugelį unijų).

Blogų pusių Federacijos, pas mus bent, neslepia. Vienok... Federacija kyla, kyla labai smarkiai. Ant šimto „federacijų“ nėra pilnai vieno I. W. W. nario.

Dabar, kada mės išgirdome nusiskundimą ant mainierių unijos, teisingiau ant A. D. A., pasiklausykime, ką rašo mums gana veiklus narys I. W. W. unijos iš Lawrence, Mass.

„Lawrence'o I. W. W. unijos skyrius, kaip ir visur (? Red.), susideda iš tamsių (išskiriant socialistų) žmonių, kurių daugelis ir skaityt nemoka. Iki šiam laikui Lawrence'o skyrius tik ir rymo ant socialistų. Kur tik reikia koks komitetas rinkti, tai vis socialistai tampa išrinkti, nes kiti nieko nesupranta ir negali apsiimti. Jei ne socialistai, tai skyrius būtų suiręs. Bet dabar jau ir socialistai žada apleist I. W. W., nes, žinoma, ten, kur visokie Grikštai gauna progą siundyti žmones prieš socialistus, ten neima ukvata ir dirbt“.

Viename - kitame mažmožy su Lawrence'o draugu galima nesutikti, bet tas laiškas itin charakteringas. Jis parodo, kad lietuvių darbininkų tarpe auga neužsiganėdinimas ir I. W. W. unija. Atsitikimai Montello ir Baltimore'je smarkiai sumažino mūsų visuomenės simpatiją link jų unijos. Juo ilgiau įvairūs svieto perėjūnai tuos toj unijoj įtekme, juo daugiau ji suksis triukšmo, bet juo mažiau naudos ji atneš.

Pastaruoju laiku visa lietuvių socialistų laikraštija pradėd daug kritiškų pastabų apie tūlas I. W. W. klaidas.

Ir štai, rezultate, mės randamės keblame padėjime. Tai kasgi daryti, jeigu čia blogai ir ten negerai? Bėgant nuo vilko, visuomet galima ant meškos užbėgti...

Kas daryti — savo nuomonę apie tai tarsime kitame N-ry „Laisvės“.

„VYSKUPŲ“ BANKUI SUBANKRUTYJUS.

Subankrutysius Henry Bichoffo bankui, daugelis lietuvių ir abelnai, atėvių iš Rusijos, neteko grašio, kuris taip sunkiai buvo sutauptas. Ta žydėlių įstaiga, kaip ir panaši jai Siegelio ir Vogelio įstaiga, nuskriaudė daugybę mūsų brolių.

Šis bankas buvo gerai išsireklamavęs. Paprastai, New Yorko žmoneliai vadino jį „vyskupo“ banka ir buvo tikri, kad gerasis vyskupas niekuomet nenunės jų pinigėlių.

Užsitikėjimas mielaširdingų ir geradarų vyskupu buvo labai didelis. Žmogus, sutauptas kelis dolerius, ne vien pats nešė „vyskupo“ bankon, bet ragino ir kitus ten nešti.

Katalikiškas autoritetas ir čia sulosė savo rolę. Dabar jau po laikui raudoti ir lauzyt rankas. Reikėtų bent ant ateties nuo to apsisaugoti.

Lietuviai puolasi šian, puolasi ten, bet pinigų jau

nėra. Vieni verkia, kiti keikia, tretį prie advokatų puolasi, kad kaip nors išgelbėjus savo turtą.

Tokių advokatų randasi daugybės. Penkdolerines tik bevilioja ir pasakoja žmonėms nebūtus daiktus.

Kovo vidury buvo suauktas depozitorių susirinkimas. Padejavo, padejavo ir paaiškino, kad banka jau „bankrut“ ir nesikels iš numirusių.

Daugumas lietuvių keikia vyskupus, kunigus, sau rankas laužydami. Ant tos intencijos dar bačkutes patušina, sulgy lietuvių patarlesnuojų arklių, tai pridėjo ir balną.

Kiti vėl nusikundžia ant ant laikraščių, kad šie tyli, lyg žemę pardavę.

Man rodosi, kad apie tai reiktų daugiau rašyt. Tegul žmonės bent iš prityrimo pasimokina.

Vyriausia, reikia perserget žmones nuo to didelio garsinimosi.

Padėkime, „vyskupo“ bankas nepaprastai reklamavosi. Apie jį plačiai žinoma Brooklyne, New Yorke, Hobokone, Jersey City, Long Islande ir visur kitur. Banko ofisuose buvo apsuksimų žmonių ir ten galima buvo lietuviškai susikalbėti.

„Vyskupo“, Siegelio ir tam panašius bankus pralobdino pinigai prasiokėlių. Padėkime, „vyskupo“ bankan dejo pinigų patįs neapšviestaisiais elementais. Jeigu koks prasiokėlis norėjo padėti pinigų tam bankan, tai jau išanksto susitardavo su kokiu savo gudresniu draugu, abudu išlikdavo iš darbo ir... aklas akla vesdami, droždavo ant New Yorko Broadway.

Reiktų mums pasergeti prastuolius nuo jų klaidų. Jie patįs nesuapras.

Reiktų laikraščiuose, pralobose ir šiaip pasinėkėjimuose daugiau pasakot apie valdiškus pačios bankus ir esančius po tiesiogine valdžios kontrole bankus. Ten žmonių sutauptyti doleriai bus daug geriau apsaugoti.

D. Pilka.

Jersey City, N. J.

Tarasas Ševčenko— varguolių dainius.

(Šimtametinės jo gimimo sukaktuvės, 1814—1914)

I. Ševčenko gimė mažarūsiu baudžiauninkėlio šeimoje. Mažas gano galvijus, kiaules. Paskui padeda pono virtuvėje: nešioja pamazgas, skaldo malkas, mazgoja indus. Kiek vėliau matome jį poną slaugant: „Taras, dakš pipk! Taras, nušveisk apievalą!“ Ir visus tuos paliepius ponas palydžia antausių skaldymu. Paskui Ševčenko lieka pono liokajumi. Bet visai kitokie troškimai glūdi jo sieloje. Jau iš mažens traukė jį piest. Kas jam pakliuvo, tą jis piešė: ir grinėtiute ir sienas ir tvoras. Beržinės košės už tai mažam Ševčenkai netrukdavo, bet jam tai buvo visvien. Tuo tarpu Ševčenkos ponui atėjo galvon, kokia didelė nauda būtų iš vergo, bent kiek jį pamokius. Ponas ir nutarė leisti Ševčenką į mokslius. Jau truputį pramokęs paišyti, Ševčenko kone pražuvo dėl savo pono godumo. Piešė Tarasas vieno generolo paveikslą ir kažiniko nepavyko: gal nosi negražią nutėpė, gal kitako truko, tik generolui paveikslas nepatiko ir už darbą neužmokėjo.

Ševčenko iš apmaudo ėmė ir pardavė paveikslą barzdukučiui duryse išsikabinči. Generolas ko ne pasiuto. Tuoj pasiūlė Ševčenkos ponui 10.000 rub. už jį būt jam skaudžiaai atkeršijęs. Nedoras ponas ir norėjo parduoti Ševčenką ir būt pardavęs, kad nebūt užsištoje už jį ir išpirktė tokie galingi žmonės, kaip dainius Žukovskis ir kiti.

Ševčenko liko laisvas ir įstojo Dailės Akademijon. Jau pirmiau rašinėjo jis eiles. 1840 m. išėjo pirmasai jo eilių rinkinys „Kobzar“ (Kobzininkas, Kobza — toks muzikos instrumentas).

Ukrainoj ir sostinėj knyga turėjo didelį pasisekimą, Ševčenko pragarsėjo, jį visi pamilo. Vakarykštį baudžiauninką ant rankų nešiojo. Augsti ponai meilinosi prie jo. Kvietė turtingi ir žymūs rašytojai. Per du tris metus Tarasas pasikėlė taip augštai, kad kitam galva būtų susisukus, bet nesisukė Ševčenkos galva.

Jam pačiam tartum nieko nebeturėjo. Jis buvo jaunas, garsus, pinigų gana... Bet Ševčenko nebuvo laimingas. Jis matė, kaip žmonės vargsta, ir jam sopėjo širdis, kad

Visur nelaisvė, nēr teisybės, Ir tyli skurstanti liaudis.

Ir kaip atsimindavo jis, kaip jo gimtinėje lupa beturčiui devynis kailius, kaip pagatavi nukryžiauoti našlę už mokesnius, kaip jos vienatinį sunų — vienintėlę viltį kariumenėn ima, kaip miršta patvory mažas kūdikis, o tuo tarpu jį motina pjauna pono rugius... kokia neišpasakytą rūstybę užsi-degdavo tuomet jo širdis!

Kokia kaitri neapykanta dvoklia iš jo garsijų, kupinių keršto, poėmų „Haidamaki“, „Taraso naktis“ ir k.! Kokie praeikimai visų engėjų, kraugerių ponų, šunininkų ir smuklininkų! Pykčio perimtas, Ševčenko nebeneri jų nei žmonėmis skaityti.

Nepadarys nei miško žvėris, Kaip jūs su broliais darot.

Ševčenkai būtų plyšus širdis iš skausmo ir neapykantos, jis būtų negalėjęs gyventi, jei ne tikėjimas, jog nepavyks piktajai galybei sukaustyti gyvąją sielą ir gyvą žodį. Jis tiki, karštai tiki, kad ne šiandien, tai rytoj, ne rytoj, tai poryt išaus diena, kuomet žmonės su-trauks senus vergijos pančius. Ir kreipiasi liaudin:

Kelkitės
Nutraukite pančius.

II. Dvarininkai ir visi tų laikų ponai suprato, koks nepermaldujamas ir pavojingas priešiną buvo Ševčenka. Jie rūpinosi jį nutildyti. Vienas niekšas — Petrovas girdėjo dainių, bekalbantį draugams apie slavų susivienijimą ir pranešė vyresnybei.

Ji suėmė, iskratė ir rado „negerų“ eilių. Ševčenką atidavė kareivių į tolimus Orenburgą tyrus ir uždraudė ką-nors rašyt arba piešti, „kad iš-po jo plunksnos neišeitų piktų raštų“.

III. Dešimts metų kankino di-dijį dainių. Būtų ir ilgiau kankinę, tačiau Mikalojaus I mirtis leido benkie jam atsikvėpti. 1857 m. jį „atstate“. Bet Peterburgan grįžo jis liguistas, silpnas, nukankintas.

Ševčenka nesulaukė liuovaitės aušros. Jis mirė savaitę prieš baudžiavos panaikinimo apskelbimą. Tik išpirko savo gimines. Jis nusinėšė kapon didelį skausmą, kad vis da tebedžiarška pavergtosios liaudies pančiai.

IV. Dainius Ševčenka visai ypatingas Rusijos literatūros apsišveikimas. Jo pirmo lūpomis prašneko vargstanti-skurstanti nelaisvėje liaudis.

Ševčenkos dainose dailiai apsišveikia liaudies siela, siela pavergta ir nužeminta, trokstanti laisvės ir šviesos. Ir ši poezija turi likti visos Rusijos turtu ir pasiiluosuti iš cenzūros pančių, kuriais ją apkaustė. Balsiai, be kliūčių, privalo jį skambėti ir žadinti kiekviename skaitytojų priepaudo neapykanta ir laisvės troškima.

„Vilnis“).

J. Rėda.

Metavojanti Dvasia.

(Taša).

Nuo tėvų gautus pinigų ji dalinosi su varguoliais. Tėvas gi nesigailėjo pinigų ir siuntė daug daugiau, negu reikėjo pragyvenimui. Jis džiaugėsi, kad jo duklė linksmai gyvena, praleisdama tiek pinigų.

Tarp gimnazijos patarnautojų ir šiaip darbininkų, kurią naujai priėmė, buvo gana keista. Ji vadinosi Viera Vorobjova. Pasporte rodė, kad paėjo iš Mažrusijos. Būdas, kūno sudėjimas, kalba ir pasielgimai liūdyjo, kad jį paolina ne iš paprastų tarnaičių. Bet apie tai niekas nē netemijo.

Pradėjus su ja kalbėti, jos žodžiai buvo lipšniūs, meilūs ir augšti, kokių nevartojo ne tik paprastos tarnaitės, bet ir inteligentės bei gimnazistės.

— Kalba Jono auksaburnio, bet pasielgimai daug aršesni, negu Marijos Magdalietės — dauguma apie ją kalbėdavo. — Kas nakt trankosi po miestą ir nežinia, ką ji ten veikia?

— Juk aiškus dalykas, kad paleistuvauja, — atsakydavo kiti. Netrukus jau turėjo kokius tai slaptus ryšius ir su mokinėm, ypač augštesniųjų klesų. Tankiai kalbėdavosi ir išėdavo naktimis.

Užveizdą gimnazijos į tai visai neatkreipė atydos. Pagaliaus, juk Viera ir dirbu už pusdykį, tai kam ją varyti lauk, by til dirba. Vieną kartą Viera patėmijo užsimąsčiusią Nataliją ir užklauso:

— Gal panaikt sergate, kad taip užsimąsčius?

Natalija pakėlė galvą, pažiūrėjo į Viera ir vėl nuleido. Viera gi neatitraukė nuo jos su klausimais, pakol ta neprabilo.

Prasidėjo kalbos. Vieros kalba nustebino Nataliją. Kuomet Natalija pasakojo apie savo svajones, tuomet Viera tarė:

— Tamsta esi užgimus ne dėl kūno gydymo, bet dėl dvasios ir proto. Kuomet išgydysime žmonijos dvasią ir protą, tai kūnas ir pats išgis.

Natalijai visgi buvo nesuprantami dvasios reikalai. Ji žinojo, kad jos tėvas dvasinis ir rūpinasi dvasios reikalais. O ji ne popas ir nuodėmių ateistai nebegali.

— Tai pagal jūsų nuomonę reikia mels-tis, prašyti dievo? — tarė Natalija.

— Visai ne. Meldimasi palikime pomam. Kas tik yra pasauly, tai vis žmonijos sutverta ir ji vis tveria naujus daiktus, tai kam ir ko maldauti?

Nepoilsam jos liko neperskiriamos draugės. Natalija likosi daug linksmesnė, gyvesnė ir ji atrado tą kelią, kuriuomi eina daugelis link pagerinimo žmonijos būvio.

Vieną naktį Viera dingo be jokių pėdsakų. Natalija likosi, lyg be motinos. Jai pasirodė liūdina ir bangu. Jai vaidinosi, būk Viera suareštuota ir pakarta. Ir tik vakare, kada pribuvo policija su šnipais įsiekodami kokias tai merginos — Natalija suprato, kad Viera tapo per draugus persergėta ir prasišalino.

Saulei nusileidus, mieste visur tapo su-žiebti žiburiai, visur kalbos, visur bildėsis: vieni, neturėdami darbo, vaikštinėja, kiti skubinasi iš dirbtuvių į namus.

Natalija, beidama gatve, sutiko vieną senelę-elgėtą, kuri tuojaus tarė:

— Sveika, draugė! Pas tave aš ėjau, bet gerai, kad susitikom.

— Dėl dievo! Tai tu, Viera?!! Visai nepažinau. Mat, kaip jį apsirėdžiusi!

— Atsargiau, nekalkė taip garsiai, nes paskui mane sekioja. Valandėlę palauk, o kaip tik aš atsitolsiu, tai sek paskui mane.

Neužilgo atsidurė šalymiesty, apleistuose namuose. Langai apkalti lentomis ir užlipinti popieriais, kad mažiausia šviesa iš vidaus neišsiveržtų. Ant statinės stovėjo deganti žvakė ir ką tik galėjo apšviesti veidus susirinkusiųjų. Visi buvo jauni, daugiausia moksleiviai ir tik keli darbininkai.

Natalija likosi priimta į sąjungą „Žemės ir Laisvės“ (taip vadinosi revoliucionierių draugija; veikusi tarpe liaudies prieš 40 metų).

Atsidarė mitingas. Prasidėjo karštos diskusijos. Vieni darodinėjo, kad netikę įstatymai ir reikia jie tuojaus permaintyti, kiti gi priešinosi ir sakė, kad pirmiau reikia liaudis šviesti, o paskui jau įstatymai mainyti.

— Broliai! — šaukė vienas studentas garbiniuotais plaukais, — Taip veikdami,

kaip dabar, mės nieko nenuveiksime. Mums reikia lygiai organizuoti, kaip miestų, taip ir kaimų darbininkus. Tik suorganizavę darbininkus, mės su ginklu nuversime Aleksandro sostą.

— Lai prasmenga Aleksandras! — pridurė antrasis.

— Mūsų liaudis tamsi, prietaringa, todėl, kas tik gali, į kaimus ją šviesti! — šaukė Viera.

Apie vidurnaktį užsibaigė susirinkimas. Viera atsisveikino draugus ir išvažiovo į kaimus.

Praėjo keli metai, o nuo Vieros jokios žinios nebuvo, tartum ji būtų į vandenį įkritus bei ugnį sudegus. Kuopelė sustiprėjo kaip dvasiškai, taip ir skaitilium nariu.

Ant vieno iš susirinkimų buvo pripažintas teroras, kaipio praktiškiausias darbas. Taipgi išnešta mirties nuosprendis Aleksandrui II. Žudyti įvairiais būdais viršininkus ir kelti revoliuciją, kad paluosavus Rusiją.

Natalija jau buvo suaugusi mergina. Tėvas jos mirė ir ji likosi visai liuosa; niekas jos nevaržė, niekas jai neišmetinėjo, apart jos pačios sąžinės. Ji savo gabumu, savo sumanumu pradėjo organizuoti darbininkus. Kur tik nepasisukdavo, kur tik nenukeliaudavo, visur turėdavo neapsakomą pasisekimą. (Dar bus).

MANE NEMYLEKIE.

Mane nemylėkie, jaunoji mergyte, Tu man nečiulbėkie, kaip rojauš paukštytė, Nes tavo balselis man širdį tik varsto, Liudnumo bangose širdis mano narsto.

Nesiūlyk dėl manęs meilės begalinės, Nes tau nepatieksiu ateties auksinės, Tik vienom svajonoje tave glamonėsiu, Tik vienom dainelėm tau dvasią penėsiu.

Aš tau nesuteiksiu svietinės linksmybės, Nes aš vargdienėlis neturiu galybės. Tik širdies jausmuose tave glamonėsiu, Iš meilių žodelių vainiką nupinėsiu.

Kaz. J. B.—skas.

A. N. Apuchtin.

MUSĖS.

Musės, kaip juodosios mintys, per dieną ramybės neduoda: Gilia ir ūžia, vis sukas ties galva ta gauja jų juoda!

Vieną nuvysi nuo veido, ant nosies kita, žiūrėk, sėdi.

Nepasislėpsi nuo jų: visur randa ta gauja begėdė.

Puola knyga net iš rankų, nutruksta kalba vos pradėta...

Et! kad tik vakar's greičiau, kad tikslai bent, naktis paskubėtų...

Juodosios mintys, kaip musės, per naktį ramybės neduoda: Gilia ir žaidžia, vis šliaužo po galvą, kaip kirminai juodi...

Vieną nuvysi, o čia jau į širdį dvi-tris tau įslinko.

Ir jos dažnai tau minės, kad gyvenim's taip veltui praslinko.

Nori užmiršt, nemylėt, o žiūrėk, dar karščiau pamylėta...

Et, kad greičiau bent naktis, ta tikroji naktis paskubėtų!

20—III—1914.

P. Posmyla.

DEBESĖLIAI ŠILKASPARNIAI.

(iš „Vaivorykštės“.)

Debesėliai šilkasparniai Saulės blizgančioj šviesoje, Lyg ant marių baltos būrės, Danguos krikštole skrajoja.

Tolimoj pietų šalyje Tyros bangos okeano Juos pagimdė, išauklėjo

Ir šilkais juos apkedeno. Ir išleido in kelionę Po svečias šalis lekioti,

Ir pietų vėjelium liėpė Juos lydti ir daboti. Ir keliauja debesėliai

Kur tik nori, kur sumano, Ir po tyraukius klajoja,

Ir po plotus okeano... — Ei, sveteliai tolimieji!

Jūs man sielą nuraminot, Jūs pagimdėt laimės jausmą

Ir svajones atgaivino! Plaukit! Lai visi beviličiai,

Jūs pamate, palinksmėja... Debesėliai šilkasparniai,

Laisvės simbolai skaitieji!

K. Binkis.

ATEIVIŲ ŠELPIMO REIKALUOSE.

Tariamasi su lenkais.

Kaip girdėjome, tai valdyba L. I. S. D. tariasi su lenkų ateivių globėjimo namo prižiūrėtojais, kad gautų ten lietuviams atsakančią, negu pas slavokus, buveinę.

Reikalavimai, kuriuos išstatė L. I. S. D. valdyba, atskaitanti ir, jeigu tomis sąlygomis pavyktų susitarti, tuomet būtų lietuviams nauda.

Suteikė pagelbą.

Užpėreitą savaitę atstovas L. I. S. D. suteikė pagelbą gana dideliame ateivių skaičiu.

2 atvykusiems į Ameriką, 13 išvažiuojant į Lietuvą. Per laiškus atsisaukė 5 ypatos, kurios reikalavo pagelbėti išimti reikalingas popieras.

Sena atskaita.

Nors tas raportas turėjo tilpti laikrašty daug pirmiau, bet dėlė tūlų priežasčių ne-tilpo. Išduodu atskaitą iš savo veikimo už liepos, rugpjūčio ir rugsėjo 1913 m.

Lietuvių per tuos 3 mėnesius buvo sulaukta 181 ypatos. 177 įsileista, o 4 sugrąžinta į Lietuvą.

Tai, kaip matote, iš 181 sulaukty, tik 4 sugrąžinta, o jeigu nebūt atstovo arba įsiai nesirūpinę, tai, be abejonės, sugrįžtų pusė.

Man rodosi, kad dabar kiekvienam turi būti aišku, kad reikia prisidėti prie L. I. S. D. M. F. Trakimas.

Neatidėtinai reikalas.

J. Brazdžionis rašo: Būty labai apgailėtina, jeigu L. I. S. D. nepriimtų ir neremiant visuomenę, neatliktų to tikslo, prie kurio ji žengia, tai yra įsteigimo savo namo, kur turėtų prieglauda naujai atvykusieji.

Beveik būtų gėda, jeigu mės, su taip skaitlinga ateivija, neįstengtumėm apūrinti savo draugų imigrantų reikalus. Argi galima palikt ateivius be jokios pagalbos, be jokio patarimo, o ypač dar New Yorko uoste, kur pribūna daugiausia mūsų brolių?

Cia reikalingas kaslegar-nėje lietuvis žmogus, kuris padėtų ateiviams, čia reikalinga savo pastogė.

Tat šaukimas prisidėti prie ateivių šelpimo — lai nepasileikė balsu šaukiančiojo tyruose.

Eikime visi išvien. Pakelkime savo draugijose klausimą apie prisidėjimą prie ateivių šelpimo.

SKAITYTOJŲ BALSAS APIE "LAISVĘ".

G. Redakcija.

Per 13 metų buvimo mano Amerikoje mėginu skatinti visus čia leidžiamus lietuvių laikraščius. Nors visi man patiko, ypač pirmieji, bet kada pasirodė jūsų leidžiamas "Laisvė", gavau pirmą jos Nr. 1 dėl pažūrėjimo, taip aš ją pamiršau, kad niekada skirties nenorėjau. Skaitau "Laisvę" jau ketvirtas metus ir žadu skaityti, kolie mano akys man tarnaus.

Kas gi iš "Laisvės" skaitytojų galėjo susilaikyti nuo ašarų, skaitydamas "Laisvės pasmerktųjų mirtin".

"L." nuolat išreiškiamas nuomonės visokio stono žmonių, čia daug gražių patarimų jaunumenei, ir ypač merginoms. O žinių margumu ir apstumi "Laisvė" užima pirmą vietą.

Ji nepataikauja ponijai, o ir dvasiškai suduoda per kelnes.

Nepataikaudamas "Laisvė", rašau šį laišką, bet rašau bešale teisybės.

P. Adomaitis, Gilbertville, Mass.

Gerbiami laisviečiai! Ašiu už taip mylimą laikraštį ir pranešimą, kad mano prenumerata pasibaigė. Siunčiu \$2.00 ir širdinga padėkavonė už jūsų nesulaikimą "Laisvės".

Aš myliu skaityti ir skaitysiu, kolie galėsiu.

Lindus Jums kloties Brooklynė. A. Vaitkus, W. Pullman, Ill.

G. Red. Gavau "L.". Ji man labai patiko. Siunčiu pinigų ir tarsi ačiū. J. Neurons, New York City, N. Y.

KORESPONDENCIJOS.

Scranton, Pa.

Nors pas mus siaučia didelė bedarbė, bet iš Kuro feldfelbių atsiranda tokių, kurių už peštynes karčiamoj reikia tuštinti savo kišenių.

Tie 3 — 3 pėdų milžinai bando karčiamose revoliuciją kelt. Sako bedarbė ant mūsų viršaus nepašims, pakol dar alaus yra.

20 d. kovo pas Stirnā tokie milžinai pradėjo vienas kitam antausius skaldyti.

Ant pašaukimo vieno iš jų pribuvo ir policistas. Taisai pasisaukė visus, kurie tik šioje revoliucijoje dalyvavo. Eina visi kun. Kuro feldfelbiai (tų žmonių visi salionai pilni).

Vienas iš milžinų nubas-tas \$5.00. Tai nedaug, nes ir teisėjas pripažino, kad dabar blogi laikai.

Prieš prie tokio žmogaus laikraštį pasiūlyt, tai ištole kratosi ir aiškinasi bedarbė, bet pešties ir baudas užsimo-kėti, tai pinigų užtenka. Proletaras.

Wilmington, Delaware.

Lietuvių Wilmingtone bus kokia 15 porų ir 30 pavienių. Tarpe vietinių lietuvių žydi tamsybė ir girtuoklystė.

Laikraščių mažai kas skaito, net ir girdėti nenori, jeigu kas užsimena apie lai-krasčių. J.

Binghamton, N. Y.

Vietos šv. Juozapo draugystė jau žengia pirmyn. Kada kitais metais apie velykas kviesdavosi kuniga, kuris išklausytų lietuvių nuodėmes, tai šimet vieton kunigo pasikvietė kalbėtoja. Prakalbos atsiuvo 29 kovo.

Kalbėtojom buvo K. Vaiva-da iš Rochester, N. Y. Kalbėjo darbininkiškoje tēmoje apie draugijas. Patarė draugijoms, sykiu ir pačiai šv. Juoapo draugystei, tai-kytis prie gyvenimo aplin-kybių; pataisyti konstituci-ją, suteikiant nariams laisvę pažvalgyti ir religijos.

Pertraukoje deklamavo eiles Simoluniūtė ir trumpai kalbėjo J. Bučinskas, aiškin-damas kokių tikslu įvyko šios pirmos Juozapo draugys-tės prakalbos. Po tam kalbėjo G. Kokalas apie truku-mą lietuviškos inteligenti-jos.

Ant galo kalbėjo vėl Vai-vada apie vergavimą vienu žmonių kitiems ir nurodė, jog vergija pasibaigs tik įvykstant socializmui.

Publikos buvo neskaitytin-ai, gal apie 100 ypatų. Au-ku apdengimui lėšų surinkta apie \$4.50.

Sykiu galia paminėti, kad, nors šv. Juozapo draugystė surengė darbininkiškas prakalbas, bet dar ji nepameta nei senovės, nes susirinki-mus pradedą su "Tėve mū-su..." Kad jau žengtų pir-myn, tai reikėtų ir tą panai-kinėti. Visą girdėjęs.

Pittsburgh, Pa.

Kovo 28 d. L. M. D. svetainėje atsiuvo protesto mitingas prieš Burnetto bilių, parengtas L. S. S. 6 kuopos. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Susirinkimą atidarė drg. Brazauskas.

Pirmiausiai išėjo pakalbėti A. Keršis, po tam J. Baltrušaitis.

Drg. J. Baltrušaitienė, pirm perskaitysiant rezoliuciją, taip-pat pasakė trumpą prakalbėlę. Rezoliucija prieš Burnetto bilių tapo vienbal-siai priimta.

Patarčiau ateity mergi-noms gražiau užsilaikyti ir nesišnektėti tarpe savės. Tas yra labai negražu. Net ir tūli kuopiečiai panašintai el-giasi. K. Viskontas.

So. Omaha, Nebr.

So. Omaha lietuvių, atsi-minę, kad šiais, 1914 m., su-kanka 10 metų, kaip lietu-viai atgavo spaudą, sujudo, kad surengs įspūdingą ap-vaikšiojimą ir prakalbas.

Dėdė Samas (Suvienytos Valstijos) daro sutartį su svetimom šalim nekariauti, bet išrūti visus kivičius arbitra-cijos būdu.

Užmanymą padavė Tėv. M. Draugystės 17 kuopa. Lai-kytam paskutiniam susirin-kime išrinkta 3 delegatai, Jonas A. Genaitis, A. Ūkelis ir K. Laucius, kurie kvietė visas draugijas ir kuopas prisidėti prie virš minėto darbo. Visos draugijos ir kuopos mieliai sutiko daly-vaut ir išrinko po 2 delegatų iš kiekvienos draugystės ir kp. Apvaikšiojime dalyva-vaus šios draugystės ir kuopos: S. L. A. 87 kp., T. M. D. 17 kp., S. V. Antano draug., Pasaulio Girininkai (Wood-men of the World 444 kp.), Liet. Benas ir Rožanavos Moterų draugystė. Minėtų draugysčių ir kuopų delega-tai turėjom susirinkimą 23 d. kovo. Paskirta apvaikš-čiojimui ir prakalbos 26 d. balandžio. Kalbėtojų turė-sime iš Chicago P. Grigaitį "Naujiem" redaktorių.

Kaip viskas gerai nusiseks, stengsimos šio laikraščio skaitytojams pranešti vėliau. Jonas A. Genaitis.

Spring Valley, Ill.

2 d. bal. L. S. S. 23 kuopa parengė visuomenišką su-sirinkimą, kad užprotestuo-ti prieš Burnetto bilių. Pu-blikos prisirinko apie 100 ypatų; pasibaigėnai mažai, nes Spring Valley randasi apie 1.6000 lietuvių. Ką jau bekalbėti apie kitus, kad net kuopos narių daugu-mas neatšilankė. (Labai, la-bai negerai. Red.). Draug-iai, ar taip užmigusiai veik-dami, norime pagerinti savo būvį? Po trumpų paaiški-nimų visi pristojė rankų pa-kėlimu pasiūti rezoliuciją Suvienytų Valstijų preziden-tui. Reikia patęmyti, kad šiūmi kartu nei viena moteris nebuvo ant susirin-kimo.

Nuo Imos balandžio, pasi-baigus mainierų sutarčiai su angliu kasyklų savinin-kais, darbininkai nesulaikau jokių paaiškinimų nuo U. M. W. of America viršininkų. 2 balandžio daugumas dirbo, bet nekurie neina dirbti ir reikalauja naujos sutarties. Lempos Sargas.

Schenectady, N. Y.

Neperseniai čia atsitiko daug juokų iš vieno palaidos minties šluptarnio, J. Bar-kauskas.

L. S. S. 154 kp. surengė ba-lių 14 d. vasario, kur norima buvo sušost 4 veiksmų kome-diją "Alkani Žmonės". Ka-dangi tą dieną taip daug pršnigo, tai buvo at-dėta ant neapribuoto laiko. Kad užtenkt socia-listams, minėtasis J. Bar-kauskas suagaitavo 22 savo draugus, kurie jam sudėjo po dolerį parengimui balius-tą pačią dieną kitur. Ir tas balius buvo atidėtas lig už-gavėnių vakaro. Bet J. B.

jau buvo išdumęs net į Ala-bamos valstiją su sudėtais pinigais. Vėliau "Katali-ko" No. 12 matom korespon-denciją, parašytą kokio tai Antano K., kuris tarp kitko sako: "Nėra ko labai kal-tinti ano vaikiną. Juk jis buvo susipratęs socialistas. Kol nepažinojo socializmo, jis buvo taupus ir jau turėjo keliatą šimtų banke. Turė-jų laimikį susipažinti su ta nauja evangelija. Išgirdo, kad ūmai kapitalistų milio-nai bus išdalyti ir bus socia-lizmas. Tai, kam čia tau-pyti pinigų. Aikvojo, mėtė, leido visokiems niekams, (nusipirko salioną, apie kurį žmonės visai pasakoja...). Dabar užstojo bedarbė. Pi-nigų nėra. O kapitalistų mi-lijonai dar nedalinami. Tai jis, progai pasitaikius, pradėjo savo draugų doleriais dalintis!"

Jeigu "Kataliko" kores-pondentas darodys, kad J. Bark. prigulėjo prie L. S. S. 154 kp. ir kad nors viens iš socialistų jam davė dolerį ant minėtos vakarienės, tai 154 kuopa dovanoja jam \$10. "Kataliko" špaltose niekur nesimatė teisybės, vis tiklai melagystės, siundimai vienu prieš kitus, šmeižimai socia-listų. Iš to jau matyt, kad "Katalike" tik šlamštai tal-pinama. Kada 154 kp. pa-siuntė "Katalikui" pasiteisi-nimą, tad jie netalpino, pri-siuntė atgal. Tuomi vietinė kuopa nenukentėjo, nes visi gerai žinojo, kad J. Bar-kauskas čia neprigulėjo nei prie jokios draugystės, ku-rių čia randasi šešios. Tik melagingai prisirašė prie Lietuvių Apšv. Klubo. Ne-mokėjęs mėnesinių mokes-čių per ilgą laiką, o progai atsitikus, pasisavino 27 dolerius ir išdumė.

A. V. Vasnelis.

Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoj Draugija.

N. S. Pittsburgh, Pa. Ši dr-ja sutverta vas. 24 d. 1907 m. po vardu "Laisvė". Tuomi vardu dr-ja gyvavo iki 1911 metų.

Įkorporuota tapo kovo 27 d. 1911 m. jau po vardu A. P. L. A.

Kuopas, kaip skamba kon-stitucija, galima tvirt po vi-sas S. Valstijas. Pennsylvanijoj yra jau susitvėrusios 5 kuopos.

Tėlos draugijos, kurios kalbant ir užmetant jom ne-veiklumą, pasakysiu, kad jos atlieka savo užduotį, šelpda-mos narius.

Tie vadinami J. B. laisva-maniai ir tautiečiai salinasi nuo socialistų, kaip jiem kenksmingų.

Nežinau, kokias komp. krautuves minėjo p. J. B. Juk jų beveik nėra pas mus? Tiesa, viena yra, bet iš jos neverčiama imti, taip kaip ir iš kiekvienos krautuvės. Bet tik tie ima, kurie dėl smūk-lių lankymo negali gspado-riaut ant savo kišenius.

Dabar apie klubą. Jis yra tiktai klubas; tik buvo apmi-rikelt iš

Kuopos turi nemažą narių skaitlių ir finansai yra augš-tai pakilę.

Draugija savo kovoje už būvį turėjo daug priešu, ypač iš kunigijos pusės, bet, stovėdama ant laisvų pamatų, nešibijo savo priešų ir pasekmingai darbuojasi ir auge. Korespondentas.

Manchester, N. H.

Mūsų priešai tvėrė naują jaunimo ratelį, bet kad pris-ėjo valdybą rinkti, tai beveik visi socialistai išrinkti. Ženočiai triukšmą dabar kelia, kam socialistus įsileido.

Ratelin prisirašė 70 narių, merginų ir vaikinių.

5 d. bal. čia buvo kunigas iš Nashua. Tik išsikeikė ir viskas. Turėjom gražių juokų. Esperanto.

Cicero, Ill.

Kovo 29 d. Vyrų ir Mote-rų Apšvietos dr-ja surengė gana gražų vakarą. Progra-mas buvo margas.

Publikai patiko kalbos Kaičio ir A. Sederevičiaus. Užprotestuota ir prieš Burnetto bilių. Programe išpildyme pasižymėjo A. Kaminskienė, Peleckas, E. Tul-lis ir Girijotas.

Publika užganėdinta ko-puikliausia. Negerai tik, kad nepasirodė L. S. S. 138 kp. choras. Vakarą atsiuvo be svaigalų.

Draugija mūsų kila. Jau turime 117 narių.

Jaunikaitis.

Minersville, Pa.

"L." N. 23 p. J. Banys sa-vio koresp. daro daug sukly-dimų.

Rašydamas apie draugys-tes, sako, kad yra 6, tuo tarpu yra 8. Tai yra 2 kuopos susivienijimų ir L. S. S. 15 kuopa, kuri svarbiausią rolę lošia darbininkų judėjime. Taip-pat pagelbsti išsiimti pilietiškas popieras. Bet tą p. J. B. visai paliko, kaip to nežinoja, nes pats nemylį priklausyt prie kuopelės. Tame ir kaltė darbininkų, kuriuos išnaudoja, kad jie šalinasi nuo savo tikrosios organizacijos.

Apie pašelpines draugijas kalbant ir užmetant jom ne-veiklumą, pasakysiu, kad jos atlieka savo užduotį, šelpda-mos narius.

Tie vadinami J. B. laisva-maniai ir tautiečiai salinasi nuo socialistų, kaip jiem kenksmingų.

Nežinau, kokias komp. krautuves minėjo p. J. B. Juk jų beveik nėra pas mus? Tiesa, viena yra, bet iš jos neverčiama imti, taip kaip ir iš kiekvienos krautuvės. Bet tik tie ima, kurie dėl smūk-lių lankymo negali gspado-riaut ant savo kišenius.

Dabar apie klubą. Jis yra tiktai klubas; tik buvo apmi-rikelt iš

numirusių. Nemanau, kad jis steigs kooper. krautuvę valgomų daiktų. Rodosi, klubas yra tveriamas dėl prilaikymo svaiginančių gėrymų, kadangi salionai ne-dėdieniais uždaryti... Ar ne taip?

Žadėjimas įsteigt knygy-ną neramina mane, nes ne-koks gal būt apšvietimas prie svaiginančių gėrymų. Buves to klubo narys.

Rockford, Ill.

6 d. vasario tapo sužeistas lietuvis Antanas Pečkauskis suvamy masinų dirbtuvėje; nuvežtas ligonbutin, už trijų dienų pasimirė; ligonbučio tarnai buvo pašaukę kunigą, bet tas visai nesileido į šnek-tą; tapo palaidotas ant pro-testoniškų kapinių. Paėjo iš Kauno gub., Raseinių pav., Batakių valsčiaus. Paliko pačią su trims mažais vaiku-čiais ir abudu tėvus, su kat-rais krūvoj gyveno. A. a. Antanas buvo laisvų paži-rų žmogus, mylėjo skaityti visokius raštus. Buvo skai-tytojom: "Laisvės", "Kelei-vio" ir "Kovos".

Lai bus jam lengva amži-nai ilsėtis Amerikos žeme-lėj. J. Petrikys.

Prakalbos.

Lowell, Mass. 22 d. kovo L. S. S. 203 kuopa surengė prakalbas. Kalbėjo drg. J. Perkūnas. Prkalba labai nusisekė.

Publikos buvo apie 200 ir visi ramiausiai užsilaikė. Tiesa, buvo ir kokie 4 čigo-nai.

Aukų sumesta \$3.90. A. Čipenietis.

Norwood, Mass. 29 kovo atsiuvo prakalbos D. L. K. Keistučio. Tarp kitko buvo renkamos aukos tautos na-mams, apie ką paaiškino drg. S. Michelsonas.

Prakalbotis publika užsi-ganėdino. Daugiausia aiš-kinta apie naudą, kokią at-neša laisvos pašelpinės draugijos. Prisirašė 31 narys. Prie D. L. K. Keistučio gali prigulėti ir moteris.

A. Pratašius.

Stoughton, Mass. L. S. S. 86 kuopa ant 25 d. kovo bu-vo parengusi prakalbas. Kalbėjo drg. J. Perkūnas. Publikos buvo pilna svetai-nė.

Tik girtuoklėiams nepati-ko drg. J. Perkūno prakalba, o šiaip visiems patiko. Mer-ginoms liepė su tokiais vai-kiniais visai nedraugauti. Aukoms padengti sumesta \$5.40.

Buvo ir gražūs pamargi-nimai. K. V.

Fitchburg, Mass. 5 d. bal. L. Jaunuomenės dr-štė pa-rengė prakalbas. Kalbėjo S. Michelsonas. Tos prakal-bos visoms patiko. Darbuo-kimės, kiek galėdami, o ir tamsūnėliai pamatys, kad mūsų teisybė.

Gardner, Mass. L. S. S. 89 kp. 25 ir 27 d. kovo parengė prakalbas. Kalbėjo A. Baranauškas. 300 atsilankiu-sių svečių užsiganėdino.

M. J. Vaitekus.

N. S. Pittsburgh, Pa. 23 d. kovo L. Koop. Dr-ja surengė prakalbas. Kalbėjo d-rė J. Baltrušaitienė apie darbi-ninkų vargus ir kooperaci-jos naudą. Prisirašė keli nauji nariai.

29 d. kovo buvo protesto prakalbos prieš varžantį ateivius bilių. Kalbėjo J. Baltrušaitis ir vietinis drau-gas. Protesto rezoliucija priimta vienbal-siai.

J. K. M.—na.

Paseknės drg. T. Dundu-lio maršruto po Ilinoisą. Li-teratūros išplatinta už \$51.30. Aukų surinkta \$88.98. Naujų narių prisira-šė 13. Iš suaukautų pinigų kankiniams paskirta \$19.00. Narių ne taip daug prisira-šė todėl, kad visur kalnaka-siai laukia streiko.

Socialistų įtekmė kila Ilinoise! Tokia nuomonė drg.

T. Dundulio, tokia nuomonė veik visų kuopiečių ir tą nuomonę faktai paremia.

Ištraukos iš korespondencijų

Norwood, Mass. Apšvie-siesni lietuviai greit prisidėjo prie kooperacijos, bet daug dar yra tokių, kurie visai ne-galvoja apie kooperaciją. Užsimink tokiem apie koo-peraciją, tai tau atrežia, kad šiandien jis čia, o ryt, mažu, jau bus kitur.

Yra ir tokių draugų, kurie per bėdą užsimokejo doleri-nę ir sakė, kad atsilųgins, kada kooperacija gyvuos, bet štai jau kooperacija ati-daryta, o jie vis tebetyli. Yra ir draugų, kurie nepri-sideda dėl ypatingų.

Patarčiau Norwoodie-čiams kosmarkiausia remti kooperaciją. Neduokit susi-viliot, jeigu kas atsiuncia bonkutę degtinės.

Kooperacija — tai visų nuosavybė ir visi turi ją rū-pintis. Dobilas.

Mahanoy City, Pa. 19 d. kovo čia buvo šv. Juozapo at-laidai. Mūsų kunigėlis jau išanksto smarkiai paagitavo už atlaides. Tik gaila, kad jam nepasisėkė pasipelniti.

Avelės nedaug tesunesė pi-nigų. Radosi tik kelios pa-klusnios davatkėlės.

Kunigas smarkiai užpyko. Ir 22 d. kovo kad rėžė tai rė-žė pamokslą. Išikarščiavęs pasakė, kad Mahanoy'jaus kriaučiai išleidinėja "Šakę" ir kokį ten anglišką laikraštį. Suprantama, neužmiršo at-sakančiai išplūsti ir visų so-cialistų laikraščius, kurie žmonėms gero velija. Pa-gazdino neduosias išrišimo už skaitymą pirmiejių lai-krasčių. Kaip tik taip kuni-gas pasakė, tai žmonės pra-dėjo balsiai protestuoti.

Kunigui dar pikčiau pasi-darė, kad žmonės nenori jo pamokslų klausyti.

Tokie pamokslai tik soci-alistams naudingi.

M. Čivinskas.

A. Antonovas studentu? Pereitame "L." N-ry prane-sėme, jog p. A. Antonovas kalbėjo St. Louis, Ill., kaipo daktaras. Dabar vėl mums praneša iš Racine, Wis., jog vietinė Lietuvių Brolių dr-jai kalbėjo p. A. Antonovas, kaipo studentas Loyolos uni-versiteto Chicagoj.

Daugelis visai nėjo ant prakalbų, nes atsimena dar p. Antonovą iš Minnersvillės laikų.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau darbo prie patarnavimo Hotely arba bučernės. Aš esu prie visko prasitavęs ir galėčiau bė koki darbą atlikti. Jei kas žino kokią vietą, malonės pranešti šiuo adresu: K. Didas, Jackson Ave., Long Island City, N. Y. (24—25)

Pajieškau apsiuvertimų merginos nuo 16 iki 22 m. amžiaus. Aš esu 22 metų, blaivus ir nevaržytas tabako, grajuu ant klarneto, koncertino ir armonikos. Geistina, kad būtų linkama ir maloni mergina.

Merginos atsiuškut. Vaikinus mel-džiū nerasyti. J. Geriho, 2736 — 5th Ave., Rock Island, Ill. (24—26).

Pajieškau brolio Stanislovo Alimūco, Kauno gub. ir pav., žemaitiųjų kai-mo, 4 metai kaip Amerikoj. Pir-miau gyveno So. Barre, Mass. Turia svarbų reikala. Jis pats arba kas apie jį žino malonės atsiuškut. Kazimieras Alimutis, 54 Noll St., Brooklyn, N. Y. (24—27).

MERGINŲ ATIDAI! Pajieškau apsiuvertimų merginos ne senesnės 23 metų — mylinčios apšvie-ti ir dorą gyvenimą. Aš esu jaunas vyras, varioju 4 kalbas, liuosas nuo svaiginančių gėrimų ir rūkimo, mėne-sinis uždarbis 100 dol.

Sesute, jeigu manai but mano my-lėtinę, rašyk — tau duosiu atsakymą. Šu pirmu laišku paveiklio nereikalaus-lauju. P. Pašilis, 10755 Edbrooke Ave., Roseland, Ill. (P. S. nerašykite Chicago, Ill.) (24—26).

Pajieškau apsiuvertimų merginos, laisvų pažūrų, senumo nuo 17 iki 23 metų. Aš turiu pramonę vertis \$4.000. Metų turu 25. Atsiuškau-sios merginos gaus visas atsakymus. P. S. Dau—as, 6 So. Riverside St., Waterbury, Conn.

Pajieškau Kazimiero Minkelino, Kauno gub., Raseinių pav., kniečių kaimo. Jis pats arba kas apie jį žino malonės pranešti. A. Lideika, 10 So. Riverside St., Waterbury, Conn.

